

Nuorten työpajan toimintasuunnitelma 2022-2024

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Toiminnan tausta ja tarve.....	4
3. Nuorten työpajan toiminta-ajatus	4
4. TYÖPAJAN ARVOT.....	7
5. TOIMINTASUUNNITELMA JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET	8
5.1 Sähköiset osaamismerkkit	10
5.2 Tuettu työvalmennus	11
6. YHTEISTYÖKUMPPANIT JA SIDOSRYHMÄT	12
7. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	13
8. SEURANTA JA ARVIOINTI	15
9. TIEDOTTAMINEN.....	15
10. TOIMINNAN KEHITTÄMISEN PAINOPISTEET 2022-24	16

1. Johdanto

Toimintasuunnitelmassa kuvataan Pieksämäen Nuorten työpajan toimintaa, joka alkoi vuonna 2017.

Nuorten työpajatoiminnasta säädetään Nuorisolaissa (7§) ja se asemoituu nuoren elämäkulussa koulutuksen ja työelämän välimaastoon. Nuorten työpajatoiminta voidaan sisällöltään, tavoitteiltaan ja menetelmiltään jäsentää nuorisososiaalityön ja sosiaalipedagogiikan viitekehyksistä. Nuorten työpajatoiminnalla tuetaan nuoren elämäntaitojen, sosiaalisten vahvistumista ja omatahtista yhteisöllistä kasvua sekä tekemällä oppimista. Nuorta autetaan löytämään omat vahvuutensa ja tekemään realistisen suunnitelman tulevaisuudesta. Lisäksi tuetaan hänen kasvuaan yksilönä ja työpajayhteisön jäsenenä.

Hyvinvointialueiden uudistuksessa 2023 tulee todennäköisesti olemaan uudistuksia koskien kunnallisissa yksiköissä järjestettävää kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta ja sosiaalihuoltolaillista työtoimintaa. Vuonna 2022 Pieksämäen nuortentyöpaja joutuu muotoilemaan palveluitaan uudestaan tai järjestäytymään uudella tavalla.

Palvelujen uudelleen muotoilua ja suunnittelua aloitettiin jo vuonna 2021 ja joiltain osin jo aiemminkin. Oppilaitos yhteistyötä on kasvatettu ja sitä tullaan vahvistamaan jatkossa. Työpajan roolia oppilaitoksen ulkopuolisena oppimisympäristönä on jäsennetty Paikko-osaamistodistus järjestelmällä ja Pieksämäen työpajan kehittämällä sähköisillä osaamismerkeillä.

2. Toiminnan tausta ja tarve

Haastavissa elämäntilanteissa olvien asiakkaiden määrät olivat kasvaneet runsaasti vuodesta 2014 vuoteen 2020. Eniten apua tarvitsevana asiakasryhmänä nähtiin koulusta pudonneet tai valmistuneet nuoret, jotka tarvitsivat pienen avun päästäkseen elämässään eteenpäin. Lisäksi eläkkeellä tai sairauslomalla olevat nuoret olivat huolenaiheena, sillä heille ei ollut montaa tukimuotoa valittavissa tai varsinaisesti ”oikeaa” palvelua, joka vastaisi heidän kuntoutuksensa toiminnallista tarvetta.

Pieksämäellä oli aloitettu Ohjaamotoimintaa vuonna 2014 joka yhdisti eri alojen ammattilaisia saman katon alle työskentelemään. Ohjaamo palvelee nuoria matalalla kynnyksellä. Nuorten työpajatoimintaa lähdettiin miettimään uudella tavalla, jotta pystyttäisiin yhdistämään etsivä nuorisotyö, työkokeilu, kuntouttava työtoiminta, sosiaalinen vahvistaminen ja monialainen työllistymissuunnittelu-toiminta. Tavoitteena on, että kaikenlaisissa elämäntilanteissa oleville nuorille löytyy jokin palvelu, johon hän voi kiinnittyä ja oman kuntonsa mukaisesti liikkua palvelusta toiseen ilman, että toimeentulo katkeaa.

3. Nuorten työpajan toiminta-ajatus

Vuonna 2020 Nuorten työpajalla oli ammatillisina pajoina kiinteistö- ja hoivapaja. Koronaviruksen aiheuttamat rajoitteet keväällä 2020 käytännössä estivät hoivapajan toiminnan, koska Valonan ja Vaalijalan asumisyksiköihin ei enää päässyt tai ei olisi ollut tarkoituksen mukaista mennä.

Vuoden 2021 alussa hoivapajan toiminnasta luovuttiin, järjestämisvaikeuksien ja riskien vuoksi. Hoivapajan sijalle kehitettiin asiakaspalvelupaja vastaamaan asiakkaiden ja paikallisten oppilaitosten tarvetta. Asiakaspalvelupajan lisäksi toimintoina on edelleen kiinteistö-paja, jonka rinnalle on kehitetty etenkin tutkintoon valmistavassa koulutuksessa oleville tarkoitettu kevyempi versio kiinteistötoista. Uutena toimintana aloitettiin syksyllä 2021 suunnitelmallisempi yhteistyö Hiekanpään koulun joustavan perusopetuksen ryhmän kesken. Yh-

teistyön tarkoituksena on saada jopo-oppilaille voimakkaammin ohjattu työharjoittelu- paikka, jos heillä vaikeuksia kiinnittyä yrityksiin tarjoamiin työharjoittelupaikkoihin tai jos muissa harjoittelupaikoissa on ilmennyt jonkinlaisia haasteita.

Työpajatoimintaa on viitenä päivänä viikossa neljä tuntia kerrallaan. Maanantaista keski- viikkoon pajoja on neljä tuntia aamupäivällä ja neljä tuntia iltapäivällä, torstaisin ja perjan- taisin pajoja on vain aamupäivisin. Ammatillisten pajojen yhteistyökumppaneina toimivat alueen oppilaitokset, johon nuoret voivat hakea opiskelemaan, jos ala alkaa kiinnostaa. Toisaalta myös joissain nuoren opintojen ollessa kesken, myös tuettu harjoittelu työpajalla voi olla hyvä vaihtoehto opintojen suorittamisen tueksi. Lisäksi opiskelijat voivat tulla pa- jalle koulutussopimuksella suorittamaan tutkintoaan työpainotteisesti oppilaitoksen ulko- puolaisessa oppimisympäristössä. Nuorten työpajan toiminta on hyvin lähellä oikeita työteh- täviä ja oikeissa toiminta ympäristöissä, jotta alasta ja sen tehtävistä tulisi mahdollisimman todenmukainen oppimiskokemus. Asiakaspalvelupajan yhteistyökumppaneina on Pieksä- mäen ikääntyneiden palvelut ja ikääntyneiden asumisyksiköt. Kiinteistöpujan kanssa teemme yhteistyötä Hakahuollon, Liikuntatoimen, STEP-koulutuksen laitosmiesten sekä Pieksämäen teknisentoimen ja puistotoimen kanssa sekä Pieksämäen koulujen kanssa. Pajatoiminnot tapahtuvat oikeissa työympäristöissä, joten ammatilliset pajat ovat seinä- töntä pajatoimintaa. Ammatillisten pajojen sisältö on suunniteltu ottaen huomioon mahdolli- nen oppilaitosyhteistyö ja e-perusteista johdettu ammattitaitovaatimusten mukainen kehi- tys. Jokaisen pajan yhteyteen järjestetään enemmän yksilöllistä valmennusta, jota tuote- taan, seurataan ja arvioidaan yksilöllisten valmennus/työtoimintasuunnitelmien tavoitteita seuraamalla ja määrääjain tarkastelemalla. Asiakkaiden sopimukset pajoille eivät mielel- lään ole yli "lukukauden" mittaisia.

Työpajojen toiminta pyritään saamaan mahdollisimman eteenpäin vieväksi. Pajalle voi tulla nuori, joka ei ole löytänyt vielä opiskelualaa tai keksinyt millaista työtä tahtoisi tehdä. Vii- kon aikana nuori pääsee mukaan monenlaisissa toimintaympäristöissä tapahtuvaan toi- mintaan. Nuroen kiinnostuksen herätessä esimerkiksi ulko- ja piha-alueiden kunnossapi- toon tai pienimuotoisiin korjaus- ja rakennustöihin, voidaan nuorta ohjata työkokeiluun ky- seiselle alalle.

Starttiryhmissä kartoitetaan nuoren kanssa opintopolkua sekä työelämään pääsemistä. Startti kestää kolme kuukautta, jonka aikana nuori käy kaikki kiertävät teemat läpi starttiryhmissä. Teemoina ovat muun muassa mielenhyvinvointi, yrittäjyys, opiskelu- ja työelämätaidot. Tavoite on, että nuorelle löytyy mielekäs jatkopolku, jota hänen on helppo lähteä kokeilemaan seuraavaksi. Starttiryhmän toiminta on kaikille avointa ja siihen voi osallistua periaatteessa kuka tahansa paikalle saapuva ja asiasta kiinnostunut. Vuosina 2022-2024 starttipajan toimintaa suunnataan enemmän valmentavaksi pajaksi juuri ennen seuraaviin palveluihin, kuten työkokeiluun, koulutukseen tai työelämään siirtymistä. Muissa työtoimintayksiköissä toiminnassa olevat nuoret voisi ohjata starttipajalle, kun he ovat valmiita seuraavaa askelta kohden. Starttipajalla voisi työstää CV:n valmiiksi ja harjoitella työhakutaitoja ja lopulta tuettuna siirtyä esimerkiksi työkokeiluun.

Arjenhallintaa tukevia ryhmätoimintoja on Ota Ote –ryhmä sekä kokkiryhmä. Niissä yritetään ottaa jälleen elämää haltuun, jotta nuori kykenisi jossain kohtaa palaamaan opintoihin tai työelämään. Jokaiselle nuorelle luodaan yksilöllinen suunnitelma, jolla häntä kuntoutetaan kohti hänen määrittelemää tavoitetta. Kokkiryhmissä opetellaan arkielämän taitoja ja yhdessä olemista. Ota Ote ryhmässä harjoitellaan elämän perustaitoja ja kartoitetaan tulevaisuuden suunnitelmia.

Nuorten työpajatoimintaa toteutetaan Green Care ajatuksella ja yhdellä ohjaajalla on Green Care-ohjaajan koulutus. Kiinteistöpujalla hoidetaan paikkakunnan luontoa ja luodaan virkeyttä kaupunkilaisiin erilaisten tapahtumien ja talkoiden muodossa. Ryhmätoiminnossa pyritään myös tuomaan luontoa yhtenä osana kuntoutumista esimerkiksi tehden retkiä.

Nuorten työpajalla tehdään tiiviisti yhteistyötä alueen yrittäjien kanssa ammatillisilla pajoilla mutta myös starttipajalla. Yrittäjäyhteistyön tavoitteena on saada nuorille aitoa kuvaa mitä alalla työskenteleminen on sekä mitä yrittäjyys on. Samalla kavennetaan mielikuvissa sitä kuilua, mikä nuorilla saattaa olla työn hakemisesta, tekemisestä sekä yrittäjyydestä.

4. TYÖPAJAN ARVOT

Työpajan arvot toimivat taustalla moraalisen perustana. Arvot kertovat, mitä työpajatoiminnalla tavoitellaan ja mitä pidämme toiminnassamme tärkeänä.

Asiakslähtöisyys

- työtä tehdään asiakslähtöisesti, jokaiselle valmentautujalle muokataan hänen tarpeita vastaava pajajakso. Valmentautujien erikoisosaamiset, tarpeet ja toiveet otetaan huomioon.

Rehellisyys

- molemmin puolinen rehellisyys valmentajilla ja valmentautujilla tukee avoimuutta. Työntekijät ovat aidosti läsnä luoden luotettavuutta. Annetaan valmentautujille rehellistä palautetta samalla tukien heitä kohti realistisia jatkopolkuja. Yhdenvertaisuus - jokainen valmentautuja otetaan vastaan yhdenvertaisena taustoistaan tai elämäntilanteesta huolimatta. Pajalle voivat osallistua nuoret statuksestaan riippumatta. Kestävä kehitys - ekologisuus näkyy työpajalla kierrätysmateriaalien käyttönä. Pyrimme tukemaan nuorten kasvua aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi.

Osallisuus

- tuemme nuorten osallisuutta tarjoamalla valmentautujille mahdollisuuden vaikuttaa omaan elämäänsä, mikä on olennainen osa yhteiskunnallista osallistumista ja kiinnittymistä yhteisöön. Osallisuutta tukemalla estetään syrjäytymistä ja vähennetään eriarvoisuuden tunnetta. Valmentautajat pääsevät osaksi pajojen sisältöjen suunnittelua. Nuorten työpajan asiakkailta kerätään palautetta pajan toimintoihin ja palveluihin liittyen Pieksämäen nuorisotoimen yhteisissä "Mikä vituttaa?" illoissa. Pajan asiakkailta kerätään palautetta illan aiheisiin liittyen jo iltaa edeltävällä viikolla. Yhteiskunnallista osallisuutta ja pajalaisten kykyä esiin tuodaksemme järjestämme esimerkiksi taidenäyttelyitä, niin Pieksämäen ohjaamalla, kuin Weturitorin yleisissä tiloissakin.

Yhteisöllisyys

- työpaja on tiivis yhteisö, jolla on yhteinen päämäärä ja tehtävä. Tulevaisuuden tavoitteet luovat yhteisöllisyyden tuntua valmentautujissa. Me-henkeä ylläpidetään ja kannustetaan siihen. Myös yhteisöllisyyttä ja tavoitteiden huomaamatonta saavuttamista yritetään korostaa asettamalla pajalaisten taitoja näytille.

5. TOIMINTASUUNNITELMA JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Nuorten työpajatoimintaa pyöritetään kolmella ohjaajalla. Valmentautujien kanssa pyritään työ- ja ryhmä- sekä yksilövalmennuksen keinoin valmentamaan nuorta kohti opintoja ja työelämää. Työpäivä koostuu yhteisestä aloituksesta, itse toiminnasta sekä yhteisestä lopetuksesta. Valmentautujia otetaan aloitushaastattelun, valmennussuunnitelman teon ja kehityskeskustelujen kautta yksilövalmennukseen, jossa asetetaan pajajakson tavoitteet, tarkastellaan niiden toteutumista sekä mietitään kullekin valmentautujalle yksilöllistä polkua työpajajakson jälkeiselle ajalle. Työpajalla tuetaan valmentautujia yksilöllisemmin seuraavina vuosia. Pajalaisilla on mahdollisuus tuettuun työvalmennukseen työkokeilu- ja työpaikoilla. Pajalta lähtee valmentautujan kanssa yksilövalmentaja työpaikalle ja tukee valmentautujaa perehdytyksessä ja uuteen toimintaympäristöön juurtumisessa. Starttipalvelujen polkua muotoillaan tulevilla kaudella yhtenäisemmäksi ja jaetaan useammalle pajalle, siten että starttipalveluihin voi tulla ensin selvittämään vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan ja edistyä ammatillisille pajoille ja lopulta ammattistartin kautta tuettuun työvalmennukseen.

Ammatillisilla pajoilla tehdään valmentautujien kanssa oikeita työtehtäviä oikeissa työympäristöissä. Pajalla haastetaan valmentautujia kehittämään itseään ja ottamaan vastuullisempia työtehtäviä pajajakson aikana. Nuori kehittää omaa osaamistaan ja ryhmätyötaitojaan pitkin matkaa. Kokeneempi valmentautuja haastetaan olemaan vähemmän pajalla olleen työparina, jolloin hän voi opettaa vasta-aloittaneelle, miten työtehtävät suoritetaan. Pajaohjaaja valvoo, että hommat sujuvat niin kuin kuuluukin. Aktiivinen pajaohjaajan ote keskustella ja motivoida valmentautujaa ottamaan vastuullisempaa tehtävää on tärkeää. Nuorten työpajalla on ollut jo aiemmin tunnistettuna muutamia oppimisympäristöjä. Tulevina vuosina PAIKKO-järjestelmää tullaan hyödyntämään laajemmin ja useampia pajakonaisuuksia sisällytetään sellaisiin tutkinnon osiin, joita on mahdollista suorittaa työpajalla

riippumatta siitä mille pajalle osallistuu. Vuonna 2021 työpajoille kehitettiin sähköistä osaamismerkkijärjestelmää, jolla valmentautujien olisi helppoa seurata omaa kehittymistään pajajaksolla omasta kännykästään. Tulevalla kaudella sähköisiä osaamismerkkejä tullaan otamaan enemmän käyttöön ja integroimaan ne helpommin ymmärrettävämmäksi rajapinnaksi valmentautujien ja e-perusteisten oppimistavoitteiden välille.

Ryhmävalmennuksessa valmentautujia haastetaan ryhmätyötaidoissa. Kokkiryhmässä valmentautajat suorittavat yksittäin tai parityönä yhtä osaa ruoanlaitosta ja kaikkien yksittäisestä panoksesta tulee yhteinen ateria. Jokainen kokee oman työpanoksensa tärkeäksi ja on osa ryhmää. Seuraavan viikon ruoka suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa, joten he pääsevät olemassa olevan budjetin mukaan miettimään mitä he haluavat oppia tai mitä olisi mukava seuraavalla kerralla tehdä. Ota Ote –ryhmätoiminnassa jokainen valmentautuja osallistuu oman vointinsa mukaisesti suunniteltuun ryhmätoimintaan tai tekee omaa projektiaan. Ota ote-ryhmän sisällön suunnitteluun pyritään osallistamaan ryhmän jäseniä mahdollisimman paljon, jotta toiminnasta saataisiin heidän kiinnostusta ja tarpeitaan palvelevaa. Ryhmä ja yksilövalmennuksessa hyödynnetään Pieksämäen Ohjaamon moniammatillista asiantuntijaverkostoa.

Pajajakson kannalta tärkein yksittäinen toimenpide on valmennussuunnitelman täyttäminen. Valmennussuunnitelmassa valmentautuja asettaa itselleen tavoitteen pajajakson ajalle. Tavoite pilkotaan pienempiin osatavoitteisiin, joita tarkastellaan yksilökeskusteluissa ja väliarvioinnissa. Tavoitteita päivitetään pajajakson aikana, jos niiden suunta muuttuu tai, jos ne vaikuttavat saavuttamattomilta.

Nuorten työpajan prosessi on luotu sellaiseksi, että nuori pystyy oman vointinsa mukaisesti liikkumaan palvelusta toiseen. Ammatillisilla pajoilla nuorilta pyydetään esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen. Aiempaan poiketen ammatillisella pajalla pajajaksoa voi aloittaa virtsaseulan testituloksen ollessa positiivinen, mutta nuori ohjataan päihdehoitoon, johon osallistuminen on edellytys ammatillisille pajoille osallistumisessa, kunnes valmentautuja saa puhtaat seulat. Päihteiden haitallisen käytön rajaaminen pelkkiin laittomiin huumeisiin asettaa heidät eriarvoiseen asemaan verrattuna esimerkiksi alkoholia haitallisena päihteenä käyttäviä.

Nuorta voidaan myös voinnin mukaan suunnitelmallisesti liikuttaa ryhmätoiminnosta toiseen tai pystytään keventämään päivää, jos se on nuoren edunmukaista. Tällä tavalla nuori pysyy pajapalveluissa kiinni toimeentulon pysyessä turhien nivelvaiheiden jäädessä pois. Asiakkaiden pajapäivän sisältö ja pituus ovat hyvinkin räätälöitävissä henkilökohtaisen tarpeen tai opintosuunnitelman mukaan, lukuun ottamatta niitä palveluja joissa toimintapäivän pituus on ennalta määritelty.

Nuorten työpajalla nuoren statuksella tai toimeentulolla ei ole väliä. Nuori voi olla opintonsa puolesta pajalla, hän voi olla työttömänä, sairaslomalla, eläkkeellä tai tulla työpajalle omaehtoisesti saadakseen arkeen sisältöä. Olennaista on, että nuoren toimeentulo on jollain tapaa turvattu. Nuorten työpajan asiakasryhmänä on kaikki paikkakunnan alueella olevat nuoret, jotka voisivat pajajaksosta hyötyä.

Nuorten työpaja on käynyt alueen oppilaitosten kanssa keskustelua, että pajalla suoritettuja työtehtäviä hyväksi luetaan, jos nuori hakeutuu alan opintoihin. Pajan työtehtävistä pidetään työmaapäiväkirjaa, jolloin valmentautujien työtehtävät on kirjattu ylös. Ammatillisten pajojen nuoret pitäneet itse oppimispäiväkirjaa, johon on kirjattu päivän työtehtäviä ja onko oppinut uutta työpäivän aikana. Jatkossa työmaapäiväkirjan tekeminen pyritään sisällyttämään sähköisiin osaamismerkkeihin, joissa valmentautuja voi esittää edistymistään tekstillä, kuvilla tai videolla. Nuori saa työpajajakson jälkeen mukaansa PAIKKO-osaamistodistuksen, johon kirjataan mitä valmentautuja on pajalla suorittanut, minkä verran sekä keskeisiä havaintoja pajajakson aikana ilmenneistä työelämätaidoista.

Tavoitteena pajalla on opinnollistaa kaikki pajatoiminnot, jolloin oppimisympäristö tunnustetaan oppilaitosten puolesta. Nuorten työpaja ohjaa aktiivisesti nuoria kohti jatkopolkuja. Pajajakson aikana valmentautujien kanssa käydään aktiivisesti keskustelua tavoitteista ja jatkopolusta. Jokaiselle nuorelle luodaan yksilöllinen pajajakso mutta pääasiassa pyritään siihen, että pajajakso ei kestäisi kuutta kuukautta enempää, ellei se sitten asiakkaan tavoitteiden kannalta ole välttämätöntä.

5.1 Sähköiset osaamismerkit

Sähköisiä osaamismerkkejä aloitettiin kehittämään kesällä 2021. Merkkejä ajateltiin ensin helpottamaan harjoittelijoiden perehtymistä nuorisotoimen palveluihin. Merkkejä kehitettiin sittemmin enemmän valmentautujien ja valtakunnallisten oppisperusteiden väliseksi rajapinnaksi. Osaamismerkissä oppisperusteiden suorittaminen on muunnettu toiminnallisiksi tehtäviksi, joihin valmentautuja antaa näyttöjä matkapuhelin sovelluksella. Oppimismerkit vastaavat tutkinnon osaa ja valmentautuja näyttää oppimisensa sovelluksessa kysymyksiin kuvina, videona tai tekstinä.

Sähköiset osaamismerkit ovat myös hyvä tapa valmentautujalle seurata omaa kehittymistään. Suorittamalla merkkejä valmentautuja voi havainnoida omaa edistymistään pajajakson aikana ja siten voidaan tuoda pajatoiminnan tavoitteellisuutta ja merkityksellisyyttä valmentautujille paremmin esille.

Sähköisiä osaamismerkkejä suunnitellaan yhdessä pieksämäkeläisten oppilaitosten kanssa, jotta niitä voidaan saada vastaamaan paremmin, esimerkiksi heidän harjoittelujen sisältöjä ja mahdollisesti pullonkauloiksi muodostuneita tutkinnon osia.

5.2 Työpaikoille jalkautuva tuki

Vuosi 2021 haasteineen on tuonut Nuorten työpajalle tarpeen luoda uudenlaisia lähestymisiä nuorten koulutukseen hakeutumisen ja työllistymisen tueksi. Asiakasvaihtuvuus on ollut vuoden aikana melko suurta ja oppivelvollisuusiän nostamisen myötä jatkossa voi olla tarvetta tuetuille ja yksilöllistetyille oppimisympäristöille, joita Nuorten Työpaja pystyy tarjoamaan.

Asiakasvirta pajalle ja muihin palveluihin on korostunut esimerkiksi koronarajoitteiden aikana, jolloin asiakkaat katoavat ja mahdollisesti ilmaantuvat takaisin rajoitusten päätyttyä ja on noussut esiin muutamia asiakkaita, jotka pyrkivät olemaan pajan palveluissa vuodesta toiseen kiinnostumatta mistään tarjolla olevista jatkopoluista. Molempien asiakastyyppeiden kohdalla voidaan arvioida, että kuntouttava työtoiminta sosiaalipalveluna ei ole riittävän tehokas tai vaikuttava palvelu.

Nuorten työpaja pilotoi syksyllä 2021 tuetun työvalmentamisen mallin, jossa työpajan asiakkaan kanssa etsitään työkokeilu- tai työpaikka tai palkkatukityö. Ohjaaja tukee valmen-

tautujaa etsimään työpaikkoja ja ottamaan niihin itse yhteyttä eritavoin. Sopivan työkokeilupaikan löydyttyä ohjaaja lähtee työjakson alussa asiakkaan mukaan työpaikalle, jotta kynnys siirtyä tuntemattomaan ympäristöön ei olisi liian suuri. Lisäksi ohjaaja tukee asiakasta työhön perehtymisessä ja uuden oppimisessa tarjoten oman työpanoksensa asiakkaan tueksi. Tarkoituksena on opetella asiakkaan kanssa yhdessä työpaikan työtehtäviä ja työelämän sääntöjä oikeassa ympäristössä. Ohjaaja osallistuu työnantajan töihin vain asiakasta tukien ja hänen kanssaan, mutta ei itsenäisesti työskentele muissa työtehtävissä, joihin asiakas ei osallistu.

Alkuun ohjaaja voi resurssien mukaan osallistua 2-4 päivänä viikossa asiakkaan kanssa työhön tai työkokeiluun. Asiakkaan voimaantuessa ja oppiessa luottamaan omiin taitoihinsa tuettuja työvalmennuspäiviä suunnitelmallisesti vähennetään, kunnes asiakas pystyy työskentelemään itsenäisesti työtehtävissään. Palvelu on kuitenkin määräaikainen ja enimmillään kolme kuukautta. Palvelun kesto määritellään jokaisen asiakkaan tarpeen mukaan erikseen.

Sopimus tuetusta työvalmennuksesta on asiakkaan ja Nuorten työpajan välinen sopimus, eikä se vaadi työnantajalta kuin suullisen suostumuksen. Tuetun työvalmennuksen voisi kuvitella laskevan työntekijöiden kynnystä ottaa työkokeilijoita.

6. YHTEISTYÖKUMPPANIT JA SIDOSRYHMÄT

Nuorten työpajalle on asetettu ohjausryhmä, joka sisältää olennaisimmat yhteistyötahot eri sektoreilta. Ohjausryhmä koostuu tällä hetkellä Esedun, Pieksämäen STEP-koulutuksen, Erityisammattioppilaitos Spesian, Pieksämäen kaupungin työllisyyspalveluiden, Sosiaalitoimen, Psykiatrian poliklinikan sekä TE-toimiston työntekijäedustajasta. Ohjausryhmä pidetään kaksi kertaa vuodessa.

Nuorten työpaja tekee ammatillisilla pajoilla aktiivisesti yhteistyötä alueen yritysten tai toimijoiden kanssa. Kiinteistöpujan osalta Nuorten työpaja tekee yhteistyötä Haka-huollon, Seurakuntaopiston laitosmiesten kanssa. Yhteistyötä teemme myös Pieksämäen kaupungin liikuntatoimen, -puistotoimen ja -tilapalvelujen sekä Seutuopiston kanssa. Lisäksi olemme toisinaan mukana talkootyössä erilaisten yhdistysten kanssa, jossa saamme ai-toja oppimiskokemuksia nuorille ja tuemme yleishyödyllistä toimintaa.

Asiakaspalvelupajalla Nuorten työpaja tekee yhteistyötä ikääntyneiden palvelujen ja kotihoidon sekä ikääntyneiden palveluyksiköiden kanssa tuottaessaan virike ja asiointiapu palvelua pieksämäkeläisille ikäihmisille. Kaikille pajojen toiminta on suunniteltu helppoon yhteistyöhön oppilaitosten kanssa ja vastaamaan opintokokonaisuuksien tarpeisiin.

Yhteistyötahojen kanssa on käyty keskustelut, että Nuorten työpajan tarkoituksena ei ole viedä kenenkään työpaikkaa vaan työpaja voi tuoda vain työpaikalle jotain lisäarvoa esimerkiksi viihtyvyyden lisäämisessä.

Nuorten työpaja tekee yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa. Alueelta löytyy STEP-koulutus ja Esedu sekä Spesia ammattiopisto. Ammatilliset pajatoiminnot on valittu sen mukaan, että alueelta löytyy alan koulutusta. Siten myös opinnoissa oleva nuori pystyy pajajaksolla saamaan tukea ja suorittamaan opintojaan oppilaitoksen ulkopuolisessa ympäristössä.

Pieksämäen nuorten työpaja kokoontuu Pieksämäen Ohjaamon tiloissa, josta lähdetään seinättömille ammatillisille pajoille. Starttiryhmä sekä elämänhallintaryhmä Ota Ote on rakennettu Pieksämäen Ohjaamon päivystysaikaan, jotta Ohjaamon laaja ammattiverkosto on myös työpajan valmentautujien käytössä. Ohjaamalla päivystävät etsivät nuorisotyöntekijät, sosiaaliohjaajat, työtoiminnan palveluohjaajat, nuorten sairaanhoitaja, työttömien terveydenhoitaja, te-toimen asiantuntija ja psykologi, opot, kuraattorit, mielenterveys- ja päihdepalvelujen sairaanhoitajat sekä kotoutumisohjaaja sekä yritysasiames. Ohjaamon ympärille on myös helppoa rakentaa niin pajalaisia, kuin muitakin Ohjaamon asiakkaita hyödyttäviä tapahtumia, kuten rekrytointitilaisuuksia.

7. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

NUORTEN TYÖPAJAN VASTUUOHJAAJA

Työpajaohjaaja on ammattitoimija, joka ottaa vastuun asiakkaan tilanteen arvioinnista, suunnittelusta ja seurannasta sekä tukee asiakkaiden työkykyä.

- koordinoi niin työpajan kokonaistoimintaa kuin nuorelle kohdennettuja palveluitakin.

- laatii yhdessä nuoren kanssa henkilökohtaisen valmennussuunnitelman sekä kirjallisen sopimuksen.
- vastaa pajan/yksilön asiakasvalmennuksesta ja työtoiminnasta, sen suunnittelusta ja kehittämisestä.
- laatii nuorten työpajatoiminnan toimintasuunnitelman sekä toiminnan arviointikriteerit.
- laatii nuorten työpajalle ennaltaehkäisevän päihde ja huumetyön ohjelman.
- seuraa toiminnan vaikuttavuutta sekä työpajan toiminnan tuloksia
- laatii toiminnasta vuosittain raportin rahoittajalle yhdessä nuorisotoimen esimiehen kanssa
- toimii nuorten työpajatoiminnan rekisterin pitäjänä nuorisolain 14§:n mukaisesti
- koordinoi yhteistyötä eri toimialojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

TYÖPAJAOHJAAJAT 1(+1)kpl

- laatii yhdessä nuoren kanssa henkilökohtaisen valmennussuunnitelman sekä kirjallisen sopimuksen
- kulkee nuorten mukana työpajoilla konkreettista työtä ohjaten
- tukee nuoren kiinnittymistä nuorten työpajatoimintaan
- ohjaa nuorta palveluohjaukseen etsivälle nuorisotyöntekijälle tai ohjaamon monialaisille asiantuntijoille
- vahvistaa nuorten omaa toimijuutta voimavarakeskeisesti
- tekee yhteistyötä verkoston kanssa

YKSILÖOHJAAJA 1kpl

Toinen työpajaohjaaja toimii työpajaohjauksen lisäksi myös yksilöohjaajana. Yksilöohjaus sisältää motivoimista, sosiaalista vahvistamista ja tukemista nuoren elämän haasteissa, nuoren yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti. Yksilöohjaaja motivoi nuorta ja tukee muun muassa opiskelu- ja ammatinvalintaan liittyvissä asioissa. Yksilöohjaajan työnkuvaan kuuluu myös tuettu työvalmennus.

8. SEURANTA JA ARVIOINTI

Työpajan tilastoja tuotetaan opetus- ja kulttuuriministeriön tukemalla ParTy-järjestelmällä. Asiakkaista tilastoidaan valmentautujien työpajalle ohjannut taho ja palvelu, johon valmentautuja on ohjautunut, sukupuoli, ikä, koulutustausta, valmennusjakson kesto sekä pajajakson jälkeinen ohjautuminen.

Sovari eli sosiaalisen vahvistamisen mittari on käytössä työpajalla. Pajajakson lopuksi valmentautijat vastaavat anonyymiin nettikyselyyn. Vastausten perusteella arvioidaan työpajatoiminnan vaikuttavuutta sosiaalisen vahvistamisen mittareilla. Sovarin avulla kehitetään myös pajan toimintaa asiakaslähtöisesti. Valmentautijat täyttävät Sovarin pajajakson päätteeksi tai muussa tapauksessa kerran vuodessa.

Valmentautujien tilannetta seurataan kuukausi, kolme kuukautta, puoli vuotta sekä vuosi pajajakson jälkeen. Seurannassa kysytään nuoren tilanne sillä hetkellä, palvelut joiden piirissä on, tulevaisuuden suunnitelmat sekä toiveet. Ammatillisten pajojen yhteistyötahoille teetetään säännöllisesti palautekysely, jonka avulla valmentajille välittyy yritysten ja niiden työntekijöiden terveiset valmentautujista, valmentajista, yhteistyön toimivuudesta ja mahdollisista kehittämiskohteista. Yhteistyön kannalta pidämme tärkeänä molemminpuolista kuulemistä, avoimia kehitysehdotuksia sekä palautetta myös yrityksen työntekijöiden näkökulmasta.

9. TIEDOTTAMINEN

Työpaja pyrkii ahkeraan tiedottamiseen niin valmentautujille, sidosryhmille, yhteistyötahoille sekä päättäjille. Työpajasta on tehty lehtijuttuja, jotta paikkakuntalaisille tulisi palvelukokonaisuus tutuksi.

Nuorisotiedotusportaali Po1nt:in sivuilla on oma osionsa Nuorten työpajalle. Sivuilla tiedotetaan perustietojen lisäksi ajankohtaisista asioista.

Pieksämäen Ohjaamon ajankohtaiskirje lähetetään nimensä mukaisesti kuukausittain Ohjaamon yhteistyötahoille. Ajankohtaiskirjeessä esitellään myös työpajan ajankohtaiset tiedotukset.

10. TOIMINNAN KEHITTÄMISEN PAINOPISTEET 2022-24

Tulevana kautena jatketaan pajan toimintojen opinnollistamista ja PAIKKO-mallin monipuolisempaa hyödyntämistä. Opinnollistaminen on saatu jo hyvään vauhtiin työpajalla. Sen jatko kehittämistä ajaa eteenpäin myös oppivelvollisuusiän nousu 18 ikävuoteen asti syksyllä 2021. Ennustamme tulevalle kaudelle oppilaitosten ulkopuolisten oppimisympäristöjen tarpeen kasvua ja Nuorten työpajan täytyy muotoilla palvelujaan vastaamaan paremmin tuohon tarpeeseen.

Korona-ajan esiin tuomiin ongelmiin asiakkaiden ohjautumisesta pajalta jatkopalveluihin pyritään vastaamaan kehittämällä yksilövalmennusta ja kehittämällä tukimuotoja jalkautumaan työpaikoille tukemaan valmentautujaa perehdytyksessä ja työympäristöön juurtumisessa.

Nuorten työpajan starttivalmennusta ja työpaikoille jalkautuvaa tukea pyritään käyttämään myös muiden työtoimintayksiköiden nuorten asiakkaiden tukena ja parempana mahdollisuutena siirtyä jatkopalveluihin.

Vuoden 2023 Sote- ja hyvinvointialueiden muutoksessa Nuorten työpajojen tulevaisuus ja sijoittuminen uudessa palvelurakenteessa näyttää vielä tätä kirjoittaessa epäselvältä. Varmaa kuitenkin on, että palveluja täytyy muotoilla uudestaan vastaamaan sen hetkisiä asiakasryhmiä ja tarpeita. Pajaa voidaan joko kehittää lähemmäs oppilashuoltoa, keskittyen lähinnä oppilaitoksen ulkopuolisen oppimisympäristön palvelujen tarjoamiseen. Muita vaihtoehtoja on muun muassa pajatoimintojen yhtiöittäminen, säätöittäminen tai työpajan palvelujärjestelmän sijoittumisen uudelleen organisointi.